

CYNGOR GWYNEDD

ADRODDIAD I GYFARFOD CABINET CYNGOR GWYNEDD

Dyddiad y Cyfarfod:	28 Mawrth, 2017
Aelod Cabinet:	Y Cynghorydd Gareth Thomas, Aelod Cabinet Addysg
Swyddog Cyswllt:	Iwan T. Jones, Cyfarwyddwr Corfforaethol
Rhif Ffôn Cyswllt:	01286 679685
Teitl yr Eitem:	Adroddiad Perfformiad Addysg

1. CYFLWYNIAD

- 1.1. Pwrpas yr adroddiad yma yw i'ch diweddarau ar beth sydd wedi'i gyflawni yn y maes rwy'n gyfrifol amdanynt fel Aelod Cabinet Addysg. Bydd hyn yn cynnwys amlinellu'r diweddaraf gyda'r addewidion yn y Cynllun Strategol; lle mae'r mesurau perfformiad arni; a'r diweddaraf o ran cynllun arbedion a thoriadau yn yr Adran.
- 1.2. Byddwn yn eich atgoffa fod yr holl faterion eisoes wedi bod yn destun trafodaeth ac wedi eu craffu mewn cyfarfodydd o'r timau rheoli oedd hefyd yn cynnwys cynrychiolaeth o'r pwyllgor craffu.
- 1.3. Ar y cyfan, rwy'n gyfforddus gyda'r perfformiad prosiectau Cynllun Strategol, gyda chynnydd da ar ran fwyaf ohonynt. Yn ogystal, mae'r perfformiad yn gyffredinol dda ar draws y cyfnodau allweddol, ond mae sylw penodol yn cael eu rhoi i faes Cyfnod Sylfaen Cynradd, a Chyfnod Allweddol 3.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

- 2.1 Derbyn a nodi'r wybodaeth yn yr adroddiad.
- 2.2 Gofynnir i'r Cabinet gymeradwyo'r ail broffilio gwireddu cynllun Clwb Brecwast i blant ysgolion cynradd, gan fu llithriad yn yr amser gwireddu. Bydd angen llithro £41,700 i'w wireddu yn 2018/19.

3. RHESYMAU DROS ARGYMELL Y PENDERFYNIAD

- 3.1. Er mwyn sicrhau rheoli perfformiad effeithiol a'n bod yn ymateb yn rhagweithiol i'r angen i fod yn cyflawni arbedion effeithlonrwydd yn unol â'r disgwyl.

4. PROSIECTAU'R CYNLLUN STRATEGOL

4.1. P1 Gwella a Chysoni Safonau Addysg

- 4.1.1 Pwrpas y prosiect yma yw gwella a chysoni safonau addysg ar draws Gwynedd er mwyn sicrhau bod plant a phobl ifanc yn cyflawni'r safonau uchaf i feithrin y cymwysterau a'r sgiliau.

- 4.1.2 Yn dilyn craffu a dadansoddi perfformiad Haf 2016, mae'r prosiect wedi blaenoriaethu'r mater o godi safonau yn y Cyfnod Sylfaen gan fod perfformiad wedi bod yn statig ers rhai blynyddoedd bellach.

- 4.1.3 Er mwyn ymateb i hyn, mae'r Adran, trwy'r Bwrdd Ansawdd Sirol, wedi bod yn canolbwyntio ar y canlynol:

-Sefydlu Rhaglen Uwch Sgilio cymorthyddion dosbarth er mwyn ymateb i dan berfformiad yn y maes: Hyfforddiant i dargedu llefaredd yn y cyfnod sylfaen

-Targedu cysondeb asesiadau athrawon

-Sicrhau gwell ddealltwriaeth gan benaethiaid o ofynion sydd ynghlwm gyda deilliannau'r cyfnod sylfaen fel eu bod yn fwy hyderus i herio targedau ac asesiadau. Mae 3 ymgynghorydd her yn gweithio gyda'r ysgolion i dargedu deilliannau o ran datblygiad ieithyddol a mathemateg.

- 4.1.4 Mae'n deg dweud bod y Bwrdd Ansawdd Sirol (BAS) yn gynyddol profi ei werth, ac mae'r ffaith bod llai o ysgolion yn mynd i mewn i gategori yn brawf o hynny. Mae'r gwaith sydd wedi cael ei wneud gan BAS yn sicr yn cael effaith ar arolygiadau a phroffiliau categoreiddio. Dim ond dwy ysgol sydd mewn unrhyw gategori dilyniant ar hyn o bryd a dwy Ysgol yn unig sydd yn y categori coch. Mae categoreiddio 2016-17 yn amlygu gwelliannau yn y proffil - gweler **Atodiad 1**. Y neges bwysig yma yw ein bod wedi gweld cynnydd y categorïau Gwyrdd a Melyn ers 2014. Gwelwyd cynnydd sylweddol yn y ganran o 71.2% yn 2014-15 i 86.3% yn 2016-17.

4.2. P2 Gwella Arweinyddiaeth a Rheolaeth

- 4.2.1 Pwrpas y prosiect yma yw gwella amodau arweinyddiaeth er mwyn codi safonau. Byddwn yn gweithredu ar gynigion fydd yn gwella arweinyddiaeth a rheolaeth, gyda'r bwriad o symud tuag at y nod bod penaeithiaid ysgolion yn ddigyswllt, hynny yw, nad ydynt yn dysgu plant.

- 4.2.2 Mae gwaith o ymgynghori gydag ysgolion a llywodraethwyr ar egwyddorion 'Addysg i Bwrpas i Wynedd' yn parhau. Ers i mi adrodd tro diwethaf, cynhaliwyd sesiynau galw heibio ar draws Gwynedd gyda llywodraethwyr, rheini a'r gymuned yn ehangach. Mae'r adran yn dadansoddi'r wybodaeth sydd wedi'i dderbyn trwy'r sesiynau yma. Y gobaith yw cyflwyno'r weledigaeth newydd cyn cyfnod yr Haf. Bydd yr amserlen yma yn mynd law yn llaw gyda chynlluniau ar gyfer rhaglen Band B Llywodraeth Cymru.
- 4.2.3 Mae'r gwaith o ddatblygu arweinyddiaeth yn mynd rhagddo ar gyflymder da, gyda gwaith wedi cychwyn ar gynllunio rhaglen i gefnogi arweinwyr y dyfodol ac adnabod unigolion addas. Yn ogystal, mae rhaglen datblygu ychwanegol wedi'i chyflwyno ar gyfer Arweinwyr canol ble mae elfen o bryder am eu gweithredu.
- 4.2.4 Mae'r proffil arolygiadau ar gyfer 2016-17 yn gadarnhaol iawn – gweler **Atodiad 2**. Bellach, nid oes yr un ysgol mewn categori statudol a dim ond dwy ysgol sydd mewn categori Monitro Estyn (Bro Cynfal a Llanbedr). Mae'r ddwy ysgol hon wedi gwneud cynnydd disgwylidig ar y cyflymder priodol.

4.3. Rhaglen Rhwydwaith o Ysgolion Hyfyw i'r Dyfodol

4.3.1 P4 Ysgol Bro Idris

Pwrpas y prosiect hwn yw sefydlu un Ysgol Ddilydol Ddalgyrchol cyfrwng Cymraeg 3-16 oed yn nalgylch y Gader.

Mae'r gwaith adeiladu yn mynd yn ei flaen yn unol â'r amserol a osodwyd. Mae'r strwythur staffio ar gyfer yr ysgol wedi'i gytuno a mwyafrif o'r swyddi rheolaethol, gyda'r penaethiaid safle wedi'u penodi ddechrau mis Chwefror. Bydd y Dirprwy yn cychwyn ar ôl Pasg yn ogystal.

Mae polisi dyrannu safleoedd wedi ei gytuno a bydd proses dyrannu pob disgwyl yn digwydd yn ystod yr wythnosau nesaf.

4.3.3 P5 Ysgol Glancegin

Pwrpas y prosiect hwn yw sicrhau buddsoddiad i ddarparu adeilad newydd i Ysgol Glancegin sydd wedi ei lleoli ym Maesgeirchen, Bangor.

Mae'r gwaith adeiladu yn mynd yn ei flaen gyda'r ysgol newydd yn barod erbyn dechrau tymor yr Hydref 2017. Mae'r Awdurdod yn monitro ceisiadau mynediad er mwyn sicrhau bydd y capasiti yn ddigonol ar gyfer y dalgyrch.

Mae trafodaethau yn parhau gyda rhanddeiliad allweddol ynglŷn â'r posibilrwydd o sefydlu Canolfan Deulu Integredig ar y safle. Cafwyd cyfarfod gyda'r Bwrdd lechyd yn ddiweddar ynglŷn â'r anghenion ar gyfer yr ardal. Rwyf wedi gofyn i'r adran am adroddiad pellach ar y gwaith o sefydlu'r ganolfan, gan sicrhau trefniadau rheolaeth prosiect clir.

Rwyf hefyd yn awyddus i'r Adran gynnal trafodaethau gyda'r Tîm Blynnyddoedd Cynnar yn y Cyngor a'r Adran Eiddo am y ddarpariaeth Dechrau'n Deg yn yr Ysgol newydd.

4.3.4 **P6 Dalgylch y Berwyn**

Mae'r amserlen ar gyfer cychwyn y broses o sefydlu'r Corff Llywodraethu Cysgodol a phenodi pennaeth ar gyfer y Campws wedi llithro yn sgil y drafodaeth a fu'n ddiweddar rhwng y Cyngor a swyddogion esgobaeth Llanelwy.

Cyflwynais adroddiad i'r Cabinet ar 14 Chwefror yn manylu ar y sefyllfa a phenderfynwyd ail-ymgynghori gyda llywodraethwyr â chyrrff Llywodraethu ysgolion dalgylch Y Berwyn, ar yr opsiwn i dynnu'r cynnig i sefydlu Campws Dysgu 3-19 Gwirfoddol a Reolir (VC, Eglwys yng Nghymru) yn nhref Y Bala. Y bwriad yw dychwelyd i'r Cabinet i adrodd ar ganlyniad yr ymgynghoriad a chynnig argymhellion o ran y ffordd ymlaen.

4.4 **P7 Trawsnewid y Ddarpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol a Chynhwysiad**

Mae'r broses ymgynghori ffurfiol wedi cychwyn efo'r gweithlu sydd yn cael eu heffeithio ac mae dau Uwch Reolwr wedi'u penodi. Mae'r broses o addasu'r strategaeth a'r strwythurau staffio'n parhau, ond mae targed pendant i benodi'r swyddi o fewn y strwythur cyn diwedd mis Mai 2017. Bydd y gwasanaeth yn weithredol ar draws Gwynedd a Môn erbyn mis Medi 2017.

5. **MESUR PERFFORMIAD**

5.1. **Mesurau Perfformiad Addysg – Data Haf 2016**

5.1.1 Rwy'n atodi copi o fesurau'r adran yn **Atodiad 3**.

5.1.2 Adroddais ar y mesurau/ canlyniadau Haf 2016 yn fy adroddiad i chi cyn y Nadolig. Gan mai yn flynyddol mae'r ffigyrau ar ganlyniadau yn cael eu hadrodd, nid yw'r data yma yn wahanol i'r hyn a gyflwynais i chi tro diwethaf.

5.1.3 Rwyf eisoes wedi nodi'r meysydd sydd angen gwelliant yn y sector cynradd ac uwchradd, ac fe fydd yr adran yn canolbwyntio ar faterion penodol rwyf wedi manylu arnynt yn barod ym mhwynt 4.1 (**P1 Gwella a Chysoni Safonau Addysg**).

5.1.4 Cefais ohebiaeth ddiweddar gan Cyng. Peredur Jenkins yn gofyn i mi ystyried mesurydd **anfonebau misol sy'n cael eu talu** gan fod tystiolaeth yn dangos bod y ffigwr yn llithro gydag anfonebau ysgolion. Byddaf yn gofyn i'r swyddogion busnes yn y swyddfeydd ardal i dalu sylw i hyn ac yn adrodd yn ôl i chi maes o law.

6. **SEFYLLFA ARBEDION/ARIANNOL**

6.1. Rhagwelir mai £55,408 o arbedion Adran Addysg y flwyddyn 2016/17 fydd yn cael eu gwireddu yn amserol, gyda'r gweddill (£38,681) yn llithro i 2017/18 a'r Adran yn pontio'r diffyg.

6.2 Cadarnhaf fod £2,095,000 o'r targed arbedion effeithiolrwydd ysgolion £4.3m (2015/16 – 2016/17) wedi'i weithredu yn llawn yn 2016/17.

6.3 Ar y cyfan, nid wyf yn rhagweld problem mewn gwireddu cynlluniau ar gyfer 2017/18 ond yn rhagweld bydd angen ail broffilio cynllun clwb brechwast i blant

ysgolion cynradd gan fod llithriad yn y cyfnod gweithredu. Fel rwyf eisoes wedi'i nodi, bydd angen llithro £41,700 o'r cynllun yma i'w wireddu yn 2018-19.

Barn y swyddogion statudol

Y Prif Weithredwr:

"Mae'r adroddiad sydd gerbron yn un bur gadarnhaol gyda chynnydd ym meysydd allweddol o Safonau Addysg a Gwella Arweinyddiaeth yn teilyngu sylw penodol. Mae'r arafwch mewn gwireddu arbedion yn unol â'r proffil yn destun peth pryder a rhaid cadw golwg ar hyn."

Y Swyddog Monitro:

"Dim sylwadau o safbwynt priodoldeb."

Y Pennaeth Cyllid:

"Rwy'n cadarnhau cywirdeb agweddau ariannol yn rhan 6 o'r adroddiad. Cytunaf fod y cais i ail-broffilio un cynllun arbedion yn rhesymol, felly yng nghyllideb y Cyngor rwyf wedi cynllunio'n ddarbodus ar y rhagdybiaeth bydd y Cabinet yn cymeradwyo'r argymhelliad."

Atodiadau:

Atodiad 1	Rhestr Categoriadau Ysgolion 2016
Atodiad 2	Data Arolygiadau Ysgolion
Atodiad 3	Mesurau Adran Addysg